

УДК: 37.01

*Олешко А. А., д. е. н., професор,
Київський національний університет
технологій та дизайну*

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ІМПЕРАТИВИ РОЗВИТКУ СМАРТ-ОСВІТИ

Цифрова трансформація та інформаційно-комунікаційні технології призводять до докорінних змін в системах освіти національних держав та у глобалізованому світі. Рівень цифрової компетентності найближчими десятиліттями визначатиме конкурентоспроможність персоналу при прийнятті на роботу, а якісне володіння цифровими навичками вже є однією з обов'язкових вимог роботодавців [1, с.17].

Використання смарт-технологій зумовлює зміни у змісті і формах надання освітніх послуг, що є важливим чинником формування смарт-суспільства. У цьому зв'язку великого значення набуває смарт-освіта, що трансформується у роботу не лише із знанням, а й з інформацією. Смарт-освіта – це навчання на основі використання інтерактивного освітнього середовища, що передбачає забезпечення майбутніх фахівців необхідними навичками для реалізації успішної професійної діяльності в умовах цифрового суспільства та розвиненої економіки [2, с. 37]. Однак, важливо усвідомити, що лише використання смарт-технологій (інтерактивні екрани, електронні підручники, програмне забезпечення для створення та розповсюдження комунікативного навчального контенту) не здатне визначити характер освіти нового типу. Розвиток смарт-освіти вимагає розвитку кадрового потенціалу та організацію ефективної системи використання смарт-технологій.

Основні компоненти смарт-освіти наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Компоненти смарт-освіти

Самоосвіта	Ролі учнів змінюються від одержувачів знань до основних виробників знань, ролі вчителів змінюються від передавачів знань до фасилітаторів навчання (наставників). Метод самостійного навчання за допомогою онлайн-діагностики навчальних досягнень і рецептів.
Мотивація	Використовуються методи викладання/навчання, які можуть реорганізувати знання за допомогою досвіду, подолавши формалізований підхід. Навчання орієнтовано на вирішення проблем, спрямовано на розвиток творчих навичок розв'язування проблем та індивідуального оцінювання на основі процесу.
Адаптивність	Гнучкість освітньої системи підсилюється, реалізується через індивідуальне навчання, пов'язане з особистими уподобаннями та майбутніми професіями. Школи еволюціонують із місця, де знання передаються, до просторів, які забезпечують індивідуальне навчання для розвитку здібностей учнів.
Збільшення ресурсів	Завдяки відкритості ринку ми можемо використовувати багатий вміст, розроблений державним, приватним та індивідуальним секторами на основі хмарних освітніх послуг для навчання студентів. Використання внутрішніх та зовнішніх навчальних ресурсів за допомогою колективного інтелекту та соціального навчання для розширення спільного навчання.
Вбудована технологія	Студенти можуть навчатися у будь-який час і в будь-якому місці за допомогою інформаційних технологій, а також передбачено освітнє середовище, в якому учні можуть вибрати різні методи навчання.

Основні принципи смарт-освіти наступні:

1. Використання актуальної інформації навчальної програми щодо розв'язання навчальних задач. Швидкість і обсяг інформаційного потоку в світі і професійній діяльності стрімко зростає.
2. Організація самостійної пізнавальної, дослідницької, проектної діяльності студентів. Цей принцип є ключовим у підготовці фахівців до творчого пошуку розв'язання практичних завдань, самостійної інформаційної та дослідницької діяльності.
3. Реалізація навчального процесу в розподіленому середовищі навчання. Навчальне середовище нині не обмежується територією університету або системою дистанційного навчання. Процес навчання має бути неперервним.
4. Взаємодія студентів з професійним співтовариством. У навчальному процесі важливим є професійне середовище. Використання ІКТ у навчальному процесі надає можливість усім його учасникам працювати у професійних

середовищах, створювати програмні продукти, брати участь у телекомунікаційних проектах та інше.

5. Гнучкі освітні траєкторії, індивідуалізація навчання. Навчання здійснюється не лише студентами, а й працюючими громадянами, які бажають одержати знання, здійснити власну перекваліфікацію або підвищення кваліфікації.

6. Багатогранність освітньої діяльності вимагає надання широких можливостей для всіх, хто бажає навчатися з будь-якої освітньої програми і курсів відповідно до можливостей цього закладу, власного здоров'я, лабораторій і соціальних умов [3, с. 76].

Модернізація освіти в Україні потребує подолання низки проблем, серед яких найбільш актуальними є невідповідність підготовки фахівців реальним потребам економіки, зниження якості освіти спрямованість суто на теоретичне навчання, повільні темпи інтеграції до європейського та світового інтелектуального простору [4, с. 231].

Впровадження смарт-освіти в Україні має стати інтелектуальною платформою в системі підготовки фахівців майбутнього для національного господарства.

Література

1. Олешко А.А., Усатенко А. О. Формування та розвиток цифрової компетентності персоналу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 23. С. 16 – 19. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.23.16](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.23.16)
2. Нежива О. М. Smart – освіта у навчальному просторі сьогодення. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. № 194. С. 37-40. DOI: 10.36550/2415-7988-2021-1-194-37-40.
3. Гуревич Р., Кадемія М. Смарт-освіта – нова парадигма сучасної системи освіти. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2016. №4. С. 71-78.

4. Інтелектуалізація соціально-економічного розвитку України в перспективі післявоєнного відновлення: монографія. За наук. ред. О. В. Ольшанської, А. А. Олешко, З. Я. Шацької. К.: КНУТД, 2022. 340 с. DOI: 10.30857/978.617.7763.05.4

УДК 332.146 (477)

*Шацька З. Я., к.е.н., доцент,
Козут А. Л. аспірант
Київський національний університет
технологій та дизайну*

ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН У РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СМАРТ- СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЯК ЗАПОРУКА ІННОВАЦІЙНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

У сучасному світі концепція смарт-спеціалізації є ключовою для розвитку економіки країн. Ця концепція передбачає розвиток галузей промисловості, які мають великий потенціал для інноваційного розвитку та забезпечення конкурентоспроможності країни на світовому ринку. Концепція смарт-спеціалізації була розроблена у 2008 році з метою підвищення ефективності впровадження досліджень та інновацій у ЄС, а також більш ефективного використання Європейських структурних та інвестиційних фондів (ESIF). На сьогоднішній день країни ЄС накопичили значний досвід у реалізації концепції смарт-спеціалізації, який може бути застосований для післявоєнного відновлення промислового комплексу України.

Одним з успішних прикладів реалізації концепції смарт-спеціалізації є європейські країни, що входять до світового рейтингу Інноваційний індекс Європейського інноваційного табло (European Innovation Scoreboard або EIS). Європейське інноваційне табло – це система показників науково-технічного розвитку країн Європи. Воно включає цілу низку показників, що характеризують, зокрема, стан у сфері захисту прав на інтелектуальну